

Αναστοχαστική Έκθεση Παρατήρησης

Maria Karytinou

Mar 10, 2025 at 6:49 PM

Version 2

Produced with Scholar

Ονοματεπώνυμο φοιτήτριας: Καρυτινού Μαρία

Αρ. Μητρώου: U234N1492

Εξάμηνο εγγραφής στην Π.Α: Εαρινό 2025

Δομή Π.Α: Συστεγαζόμενο Νηπιαγωγείο "Κ. Κωσταρέλου - Θ.Γαβριλιάδη - Μ.Στεφάνου"

Εισαγωγή

Η παρούσα αναστοχαστική έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και Διαμεσολάβηση» του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και του Πανεπιστημίου Πατρών. Αντικείμενό της αποτελεί η παρατήρησή μου στο Συστεγαζόμενο Νηπιαγωγείο "Κ. Κωσταρέλου - Θ.Γαβριλιάδη - Μ.Στεφάνου", που βρίσκεται στα Βριλήσσια Αττικής, με στόχο την καταγραφή του εκπαιδευτικού πλαισίου, της στοχοθεσίας και των προκλήσεων που ανακύπτουν λόγω της ανομοιογένειας στο επίπεδο και στις ανάγκες των μαθητών.

Στην έκθεση θα παρουσιαστεί μια λεπτομερής περιγραφή της εκπαιδευτικής δομής, των παιδαγωγικών πρακτικών που εφαρμόζονται, καθώς και των δυνατοτήτων και περιορισμών που παρατηρήθηκαν. Παράλληλα, θα γίνει προσωπική ερμηνεία των ευρημάτων, συνδέοντας την εμπειρία της παρατήρησης με τη θεωρητική γνώση και το προσωπικό μου πλαίσιο αναφοράς.

Κυρίως ΜερOS

Περιγραφή

Η παρατήρησή μου πραγματοποιήθηκε στο Συστεγαζόμενο Νηπιαγωγείο "Κ. Κωσταρέλου - Θ.Γαβριλιάδη - Μ.Στεφάνου" στα Βριλήσσια Αττικής. Η τάξη του νηπιαγωγείου βρίσκεται στον δεύτερο όροφο του κτηρίου, το οποίο συστεγάζεται με τον παιδικό σταθμό, του οποίου οι τάξεις βρίσκονται στον κάτω όροφο. Ο χώρος της τάξης είναι ευρύχωρος, φωτεινός και διακοσμημένος με τις δημιουργίες και τις κατασκευές των παιδιών. Στον χώρο υπάρχουν διάφορες γωνιές παιχνιδιού, όπως η γωνιά του μανάβικου και η γωνιά μεταμφίσεων, καθώς και ράφια γεμάτα καλάθια με παιχνίδια, τα οποία τα παιδιά αξιοποιούν κυρίως κατά το ελεύθερο παιχνίδι. Επιπλέον, στον κήπο του νηπιαγωγείου υπάρχει ποικιλία παιχνιδιών, όπως κούνιες από ρόδες, ξύλινα σπιτάκια, μια κατασκευή με μουσικά όργανα φτιαγμένα από σωλήνες και τηγάνια, καθώς και ένα τραμπολίνο. Η τάξη αριθμεί 13 μαθητές. Αν και δεν μπορεί να χαρακτηριστεί διαπολιτισμική, παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις στο επίπεδο και τις ανάγκες των παιδιών. Οι περισσότεροι βρίσκονται στο ίδιο επίπεδο, με εξαίρεση έναν μαθητή που έχει διαγνωστεί με ανωριμότητα.

Το νηπιαγωγείο έχει ως όραμα τη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος όπου κάθε παιδί αναπτύσσει αυτοπεποίθηση, αυτονομία και δημιουργικότητα μέσα από βιωματικές εμπειρίες. Στόχος του είναι να προσφέρει τα απαραίτητα ερεθίσματα ώστε το παιδί να "μάθει πώς να μαθαίνει", να εκφράζει και να διαχειρίζεται τα συναισθήματά του, να καλλιεργεί τη φαντασία του και να δημιουργεί ουσιαστικές σχέσεις με τους άλλους.

Ο χώρος του σχολείου είναι διαμορφωμένος έτσι ώστε να προάγει την αυτονομία και την αυτοεξυπηρέτηση των παιδιών. Όλα τα υλικά και τα παιχνίδια είναι τοποθετημένα με τρόπο που να επιτρέπει στα παιδιά την άμεση πρόσβαση σε αυτά, χωρίς να χρειάζονται τη βοήθεια ενός ενήλικα.

Η νηπιαγωγός ενθαρρύνει συνεχώς τη συναισθηματική ενδυνάμωση των παιδιών. Παρατήρησα ότι, σε περιπτώσεις διαφωνιών, τα βοηθούσε να εκφραστούν και να επικοινωνήσουν προκειμένου να επιλύσουν τις διαφορές τους. Σε συζήτησή μας, ανέφερε ότι έχει καταβάλει μεγάλη προσπάθεια ώστε οι μαθητές να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να εκφράζονται ανοιχτά. Ιδιαίτερη εντύπωση μου έκανε ο τρόπος με τον οποίο διαχειρίζεται τις ανεπιθύμητες συμπεριφορές. Επιλέγει συνέπειες σχετικές με τις πράξεις των παιδιών, βοηθώντας τα έτσι να κατανοήσουν τη συμπεριφορά τους. Επιπλέον, όταν τα επανεντάσσει στην ομάδα, τα ρωτά γιατί είχαν απομακρυνθεί, ώστε να βεβαιωθεί ότι έχουν καταλάβει τον λόγο της συνέπειας. Όπως μου εξήγησε, θεωρεί ότι χωρίς αυτή τη διαδικασία, η συνέπεια δεν έχει πραγματική αξία, καθώς κάποιες φορές τα παιδιά δεν έχουν κατανοήσει τον λόγο που έχουν απομακρυνθεί από την ομάδα.

Το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου είναι καλά οργανωμένο, αφού η νηπιαγωγός είχε την θεληση να μου προωθησει το ετησίο πρόγραμμα που έχει ετοιμάσει, τις θεματικές ενότητες που έχει επιλέξει, τον τύπο των δραστηριοτήτων και των σχετικών κατασκευών που θα υλοποιηθούν τα παιδιά. Επιπλέον κατά την έναρξη της παρατήρησής μου, τα παιδιά μόλις είχαν ολοκληρώσει μια θεματική ενότητα για τη διαφορετικότητα, με σχετικές κατασκευές και ομαδικές εργασίες αναρτημένες στους πίνακες της τάξης, γεγονός που δείχνει την επιθυμία να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί ο σεβασμός στη διαφορετικότητα.

Παρόλο που η εκπαιδευτική προσέγγιση φαίνεται αποτελεσματική, μια πρόκληση που αντιμετωπίζει η τάξη είναι η προσαρμογή των δραστηριοτήτων ώστε να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των μαθητών. Επίσης, οι δραστηριότητες επικεντρώνονται κυρίως στη συζήτηση στην παρεούλα, με περιορισμένη ποικιλία και διαφοροποίηση, γεγονός που θα μπορούσε να βελτιωθεί για να ενισχύσει τη συμμετοχή όλων των μαθητών και να καλύψει όλα τα μαθησιακά στύλ, με σκοπό την μέγιστη συμμετοχή όλων των μαθητών.

Ανάλυση SWOT

Ερμηνεία

Από την παρατήρησή μου, έμαθα ότι η συγκεκριμένη δομή του νηπιαγωγείου δημιουργεί ένα καλά οργανωμένο και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αυτονομία, τη συναισθηματική ανάπτυξη και την κοινωνική αλληλεπίδραση των παιδιών. Το πιο σημαντικό στοιχείο που παρατήρησα είναι ο ρόλος της νηπιαγωγού, η οποία λειτουργεί ως καθοδηγητής αντί για αυστηρή αυθεντία, παρέχοντας στα παιδιά τα εργαλεία για να μάθουν πώς να

μαθαίνουν, να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους και να αναπτύσσουν κριτική σκέψη. Αυτή η παιδαγωγική προσέγγιση είναι ιδιαίτερα χρήσιμη διότι προετοιμάζει τα παιδιά για τη μετέπειτα σχολική και κοινωνική τους ζωή, ενισχύοντας δεξιότητες ζωής που θα τους βοηθήσουν στο μέλλον.

Η έμφαση στη συναισθηματική ενδυνάμωση και στην αυτονομία των παιδιών συνδέεται άμεσα με θεωρίες ανάπτυξης, όπως αυτές του Piaget και του Vygotsky, οι οποίες υπογραμμίζουν τη σημασία της ενεργής μάθησης και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Επιπλέον, ο τρόπος με τον οποίο διαχειρίζεται τις ανεπιθύμητες συμπεριφορές—μέσω σχετικών συνεπειών αντί για απλές τιμωρίες—αντιστοιχεί στις σύγχρονες προσεγγίσεις θετικής διαπαιδαγώγησης.

Προσωπικά, με ενθουσίασε η δέσμευση της νηπιαγωγού στο να δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου τα παιδιά αισθάνονται ασφαλή να εκφραστούν και να εξελιχθούν. Με εντυπωσίασε ιδιαίτερα το γεγονός ότι αναγνώρισε πως η διαδικασία αυτή απαιτεί χρόνο και συνεχή προσπάθεια, κάτι που αντικατοπτρίζει τη σημασία της συνεχούς δουλειάς στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών.

Ένα σημαντικό συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι, αν και η δομή του νηπιαγωγείου υποστηρίζει την αυτονομία και τη συναισθηματική ανάπτυξη, θα μπορούσε να επωφεληθεί από μια μεγαλύτερη ποικιλία δραστηριοτήτων και από μια πιο διαφοροποιημένη διδασκαλία. Η ύπαρξη μαθητών σε διαφορετικά επίπεδα ανάπτυξης καθιστά αναγκαία την προσαρμογή των δραστηριοτήτων ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες όλων. Η υπόθεσή μου είναι ότι με την εισαγωγή περισσότερων πολυαισθητηριακών και βιωματικών δραστηριοτήτων, το νηπιαγωγείο θα μπορούσε να ενισχύσει ακόμη περισσότερο τη συμμετοχή και τη μάθηση κάθε παιδιού.

Παρατήρησα επίσης ότι η έντονη δυναμική της ομάδας συχνά παρασύρει τη νηπιαγωγό σε έναν πιο απαιτητικό ρυθμό διδασκαλίας, χωρίς να λαμβάνει πάντα υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες όλων των μαθητών. Αυτό έχει ως συνέπεια ορισμένα παιδιά, ιδιαίτερα εκείνα που βρίσκονται σε χαμηλότερο επίπεδο, να δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν και να αισθάνονται περιθωριοποιημένα. Αναρωτιέμαι αν μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση, με μεγαλύτερη διαφοροποίηση και ποικιλία στις δραστηριότητες, θα μπορούσε να διατηρήσει τη δυναμική της ομάδας, εξασφαλίζοντας ότι κανένας μαθητής δεν μένει πίσω.

Αξιολόγηση

Οι πληροφορίες που συνέλεξα είναι ιδιαίτερα χρήσιμες, καθώς μου προσφέρουν μια σαφή εικόνα των επιτυχημένων παιδαγωγικών πρακτικών που εφαρμόζονται στο νηπιαγωγείο, αλλά και των προκλήσεων που προκύπτουν. Η έμφαση στην αυτονομία, τη συναισθηματική ενδυνάμωση και την κοινωνική αλληλεπίδραση των παιδιών συνάδει με σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες, κάτι που καθιστά τη συγκεκριμένη προσέγγιση αποτελεσματική. Ο ρόλος της νηπιαγωγού ως καθοδηγητή, αντί για αυστηρή αυθεντία, ενισχύει τη δυνατότητα των παιδιών να μαθαίνουν με βιωματικό τρόπο και να αναπτύσσουν κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες, κάτι που είναι απαραίτητο για τη μελλοντική τους εκπαιδευτική πορεία.

Ωστόσο, εντοπίζονται και σημεία που επιδέχονται βελτίωση. Η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων είναι περιορισμένη, γεγονός που ενδέχεται να δημιουργεί προκλήσεις για τα παιδιά που έχουν διαφορετικά μαθησιακά στυλ ή αναπτυξιακές ανάγκες. Ιδιαίτερα, η ύπαρξη ενός μαθητή με ανωριμότητα καθιστά ακόμα πιο σημαντική την προσαρμογή της διδασκαλίας ώστε να εξασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή του. Η έντονη δυναμική της ομάδας φαίνεται να ωθεί τη νηπιαγωγό σε έναν πιο απαιτητικό ρυθμό διδασκαλίας, γεγονός που μπορεί να δυσκολεύει ορισμένα παιδιά να παρακολουθήσουν και να νιώσουν πλήρως ενταγμένα στη μαθησιακή διαδικασία.

Σχεδιασμός

Οι πληροφορίες αυτές θα επηρεάσουν τον σχεδιασμό της δικής μου παρέμβασης, καθώς θεωρώ σημαντικό να εστιάσω στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας και στην εισαγωγή πολυαισθητηριακών και βιωματικών δραστηριοτήτων. Σκοπεύω να προτείνω τη χρήση μιας ποικιλίας μαθησιακών προσεγγίσεων που θα επιτρέψουν σε όλα τα παιδιά να συμμετέχουν ενεργά, ανεξάρτητα από το μαθησιακό τους επίπεδο. Επιπλέον, θα δώσω έμφαση σε τεχνικές που προάγουν τη συνεργασία και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής μέσα στην ομάδα.

Συμπεράσματα

Μέσα από την παρατήρησή μου, συνειδητοποίησα τη σημασία ενός καλά οργανωμένου και υποστηρικτικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος που δίνει έμφαση στην αυτονομία, τη συναισθηματική ανάπτυξη και τη συνεργασία των παιδιών. Η νηπιαγωγός, με τον ρόλο της ως καθοδηγητής, συμβάλλει ουσιαστικά στην ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της

κριτικής σκέψης των μαθητών. Ωστόσο, παρατήρησα ότι η διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων θα μπορούσε να ενισχυθεί, ώστε να καλύπτει τις ανάγκες όλων των παιδιών, ιδιαίτερα εκείνων που δυσκολεύονται να ακολουθήσουν τον ρυθμό της ομάδας.

Σε προσωπικό επίπεδο, οι πληροφορίες αυτές με βοήθησαν να κατανοήσω καλύτερα τις προκλήσεις και τις δυνατότητες βελτίωσης σε ένα εκπαιδευτικό πλαίσιο. Μελλοντικά, θα δώσω μεγαλύτερη προσοχή στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και στην ανάγκη για πολυαισθητηριακές και βιωματικές δραστηριότητες που ενισχύουν τη συμμετοχή όλων των παιδιών. Αυτή η εμπειρία μου επιβεβαίωσε πως η παιδαγωγική πράξη απαιτεί συνεχή εξέλιξη, προσαρμοστικότητα και ευαισθησία στις ανάγκες κάθε μαθητή.

Maria Karytinou
